सान्दर्भिक उदाहरणः

ए.बि.सी. प्राइभेट लिमिटेड एउटा ट्रेडिङ कम्पनी हो । यो कम्पनी २०६४ सालमा कम्पनी ऐन अन्तर्गत कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयमा दर्ता भएको थियो भने २०६५ सालमा मूल्य अभिवृद्धि करमा समेत दर्ता भएको थियो । यस कम्पनीमा ७ जना संचालकहरु रहने गरेका छन र अध्यक्ष लगायत अरु ३ जना एकै परिवारका छन भने बाकि ३ जना बिदेशमा रहेका नेपालीहरु रहेका छन ।

यो कम्पनीले काठमाडौमा कारोबार संचालन गर्दै आएको छ र हालसम्म पनि कुनै शाखाहरु खोलेको छैन । यो एउटा खुद्रा व्यापार गर्ने कम्पनी हो तर कम्पनीले आफ्नो सामानको करीव एक तिहाई एकजना सञ्चालकको पोखरास्थित डिपार्टमेण्टल स्टोर्सलाई बिक्रि गर्ने गरेको छ । साथै, यसले नेपालभित्र र बाहिरबाट समेत सामानहरु खरिद गर्ने गर्दछ ।

ए.बि.सी. प्राइभेट लिमिटेड आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ मा दशौं बर्षमा प्रवेश गरेको छ । यस कम्पनीले स्थापना भएको वर्षदेखि नै आफ्नो लेखापरीक्षण नियमित गराउँदै आएको छ । कम्पनीले आ.व. २०७१/०७२ देखि २०७३/०७४ सम्मको लेखापरीक्षण पि.क्यू.आर. एसोसिएट्स, लेखापरीक्षण फर्मबाट गराएको थियो र आ.व. २०७४/०७५ को लागि लेखापरीक्षक परिवर्तन गरी नयाँ लेखापरीक्षक नियुक्त गर्न सञ्चालक समितिले नवौं बार्षिक साधारण सभामा प्रस्ताव गरेको छ । साधारण सभाद्वारा एक्स.वाई.जेड. एसोसिएट्स, लेखापरीक्षण फर्मलाई आ.व. २०७४/०७५ को लागि लेखापरीक्षक नियुक्ति गर्ने निर्णय गरेको थियो ।

कम्पनीले आफ्नो लेखा ट्याली (Tally) भन्ने प्रचलित सफ्टवेयरमा राख्ने गरेको छ जुन आन्तरिक राजश्व बिभागबाट स्वीकृत प्राप्त छ । सो सफ्टवेयरबाट सन्तुलन परीक्षण (Trial Balance) स्वतः सिर्जना हुन्छ र सिलसिलेवार कर बिजक तथा भौचर पनि निकाल्ने सुबिधा छ । यस कम्पनीले विल विजक चाहने ब्यक्ति वा निकायलाई बिजक जारी गर्दछ र बाकि बिक्रिको एकमूष्ठ बिक्रि जनाई कर बिजक जारी तथा बिक्रि लेखांकन गर्ने गर्दछ । कम्पनीमा जिन्सीको भैतिक परीक्षण आर्थिक वर्षको अन्त्यमा स्टोर प्रमुखको संयोजकत्वमा गठित ३ सदस्यीय उपसमितिले गर्ने गर्दछ । यस कम्पनीले मुल्य अभिवृद्धि करको विवरण (आयात, खरिद र बिक्री) हरेक महिना बुझाउने गर्दछ र सोको मिलान (reconciliation) वर्षको अन्त्यमा गर्ने गर्दछ । यस कम्पनीले आयकर ऐन अनुसार अनुमानित करको विवरण र कर रकम यथा समयमै बुझाउने गरेको छ ।

अघिल्लो लेखापरीक्षणको व्यवस्थापन पत्रमा जिन्सी मौज्दातका बारेमा केही मुद्दाहरु उल्लेख गरिएको थियो । जस्तै, कम्पनीले जिन्सी मौज्दातको लेखाङ्कन FIFO आधारमा गर्ने गरेपनि जिन्सी मौज्दातको मापन गर्दा नेपाल लेखामन २ मा उल्लेखित प्रावधान अनुसार नगरी लागतलाई नै आधार मानेर गर्ने गरेको छ । साथै, कम्पनीले आर्थिक वर्षको अन्त्यमा भौतिक परीक्षण गर्ने गरे तापनि स्टोर र लेखा खाता अनुसारको जिन्सी मौज्दातबिच भिडान गर्ने परिपाटि भने बसालेको छैन् ।

यस कम्पनीको आ.ब. २०७४।७५ को मस्यौदा सन्तुलन परीक्षण र केही शीर्षकको विवरण अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ र सोही आधारमा लेखापरीक्षणका लागि लेखापरीक्षण गर्ने फर्मले गर्नुपर्ने कार्यहरुलाई अभिलेखीकरण गर्नुपर्ने आवश्यकताहरुका बारेमा यस पुस्तिकाको परिच्छेदहरुमा व्याख्या गरिएको छ । तथा सारभूतता गणना तथा नमूना परीक्षणको उदाहरण समेत प्रष्ट्याइएको विवरण संलग्न छ ।

ABC Pvt. Ltd.

Kathmandu Nepal

Trial Balance

July 16, 2017 to July 16, 2018

Account Code	Particulars	Opening Balance		Transaction		Closing Balance	
		Dr	Cr	Dr	Cr	Dr	Cr
	ASSETS	**130,184,130.00**				**142,117,688.50**	
	CURRENT ASSETS	***99,962,014.00***				***112,102,520.00***	
101	**Bank**	**650,408.00**		**2,702,965.00**	**2,770,058.00**	**583,315.00**	
101.1	Nepal Credit and Commercial Bank Ltd.	240,000.00		687,322.00	789,212.00	138,110.00	
101.2	SBI Bank Ltd.	314,118.00		1,031,820.00	988,723.00	357,215.00	
101.3	Muktinath Development Bank Ltd	96,290.00		983,823.00	992,123.00	87,990.00	
102	**Cash**	**712,000.00**		**2,089,903.00**	**1,928,333.00**	**873,570.00**	
103	**Petty Cash**	**30,000.00**		**31,719.00**	**40,876.00**	**20,843.00**	
104	**Account Receivable**	**98,569,606.00**		**83,210,015.00**	**74,723,147.00**	**110,624,792.00**	
104.1	Pokhara Departmental Store	57,151,792.57		55,652,650.70	39,223,337.00	70,511,106.27	
104.2	Kathmandu Stores	7,963,964.19		7,304,487.41	8,273,244.00	5,385,207.60	
104.3	Manakamana Supplies	153,060.00		250,000.00	241,060.00	162,000.00	
104.4	Bhaktapur Retails	328,000.00		290,000.00	311,000.00	307,000.00	
104.5	ABBB Retailers	19,500,207.07		16,997,071.34	17,388,322.00	18,858,956.42	
104.6	XYZ shop	250,000.00		300,000.00	150,000.00	400,000.00	
104.7	PQR stores	108,000.00		200,000.00	108,000.00	200,000.00	
104.8	LMN retails	300,000.00		200,000.00	210,000.00	290,000.00	
104.9	Others	12,814,582.17		5,300,120.00	3,604,180.45	14,510,521.72	
	FIXED ASSETS	**30,222,116.00**				**30,015,168.50**	
201	**Investments**	**4,000,000.00**		-	-	4,000,000.00	
202	**Land**	**21,000,000.00**		-	-	21,000,000.00	
203	**Building**	**5,000,000.00**		**87,220.00**	**276,092.00**	**4,811,128.00**	
204	**Office Equipment**	**222,116.00**		**49,938.00**	**68,013.50**	**204,040.50**	
204.1	18.5" Acer Monitor	4,506.00		-	1,126.50	3,379.50	
204.2	19"LED Dell Monitor	6,039.00		10,130.00	4,042.25	12,126.75	
204.3	25*5 Mm Podrej Rack	3,240.00			810.00	2,430.00	
204.4	Adjust Fan(Service Room)	1,120.00		3,211.00	1,082.75	3,248.25	
204.5	Brother Printer 4 In One (Account)	4,105.00			1,026.25	3,078.75	
204.6	Dell Computer 390 (Server)	22,747.00		3,813.00	6,640.00	19,920.00	
204.7	Dell Core I 3 Laptop Computer						

		-		12,403.00	3,100.75	9,302.25	
204.8	File Rack 12"*36"*84(3)	3,040.00		933.00	993.25	2,979.75	
204.9	Lenovo M70E Desktop	2,574.00		-	643.50	1,930.50	
204.10	LG Refrigerator(Glb 492 Glpl)	6,032.00		-	1,508.00	4,524.00	
204.11	Office Table	2,021.00		1,033.00	763.50	2,290.50	
204.12	Officer Low Back Revolving Chair	1,056.00			264.00	792.00	
204.13	Online Ups 5Kva	502.00			125.50	376.50	
204.14	Printer (Brother Dcp-2540)	6,097.00		4,282.00	2,594.75	7,784.25	
204.15	Printer(Brother Hl-2140)			3,420.00	855.00	2,565.00	
204.16	Sony 40"LED Tv With Stand	5,022.00		-	1,255.50	3,766.50	
204.17	Telephone Sets	1,982.00		893.00	718.75	2,156.25	
204.18	TVS Wego (Ag43G1N00320)	152,033.00		9,820.00	40,463.25	121,389.75	
	LIABILITES & SHARE CAPITAL		**130,184,130.00**				**142,117,688.50**
	LIABILITES		***40,311,910.00***				***48,937,755.50***
3	**CURRENT LIABILITIES**		**34,283,665.00**				**43,208,544.50**
301	**OTHER PAYABLE**		**19,134,683.00**	**20,467,893.96**	**29,076,188.30**		**26,955,376.50**
301.1	Sagarmatha P.Ltd.(Fuel)		8,721.00	8,551.04	7,294.00		9,032.00
301.2	Balaram Neupane		732,102.00	716,048.48	852,642.00		1,000,000.00
301.3	Jaisilal Foods		8,727,101.00	9,346,195.72	8,737,568.00		9,832,320.00
301.4	SRT Suppliers		2,000,000.00	1,327,220.34	2,565,666.00		3,481,823.00
301.5	Johanson co		4,998,850.00	4,877,730.64	12,812,900.30		9,287,592.50
301.6	APS Petroleium Pvt Ltd		83,274.00	122,455.04	46,859.00		30,133.00
301.7	Corporate Law Associate P.Ltd		22,600.00	35,503.39	18,404.00		12,011.00
301.8	Krishna Mohan Amatya		822,189.00	1,190,684.20	882,477.00		732,322.00
301.9	Darshan Transport P. Ltd.		4,292.00	4,811.26	5,619.00		5,982.00
301.10	AT Traders		982,935.00	1,338,856.01	992,743.00		882,333.00
300.11	Bagmati Mechanical Works		4,000.00	4,898.20	-		-
300.12	Bagmati Computers		56,110.00	77,431.99	52,123.00		45,000.00
300.13	Silver News National Daily		11,300.00	24,028.13	-		(8,322.00)
300.14	Courier Express		3,021.00	2,449.10	4,008.00		5,029.00
300.15	Staff PF Payable		28,045.00	48,287.69	395,610.00		384,222.00
300.16	Sales Incentive		25,450.00	24,304.88	31,820.00		37,422.00
300.17	Staff Bonus		10,322.00	18,404.99	49,730.00		45,022.00
300.18	Staff salary Payable		349,821.00	719,205.37	766,333.00		528,832.00
300.19	Taxes		59,382.00	102,521.81	102,662.00		78,322.00

300.20	TDS		30,211.00	60,470.75	47,904.00		28,733.00
300.21	Vat A/C		8,321.00	66,600.85	113,299.00		67,232.00
300.22	Private Security Ltd		3,094.00	12,101.01	76,771.00		69,983.00
300.23	AGG General Insurance Co.Ltd		89,221.00	114,155.03	106,233.00		102,232.00
300.24	Charter Life Insurance Co.Ltd		74,321.00	224,978.07	407,523.00		298,121.00
	SUNDRY CREDITOR		**15,068,752.00**	**19,572,583.00**	**20,677,369.00**		**16,173,538.00**
310.1	YSS Traders		4,932,323.16	8,398,110.00	9,872,721.00		6,406,934.16
310.2	Rahul Electric Multi Service		2,382,761.68	2,991,881.00	1,983,332.00		1,374,212.68
310.3	Annapurna Transport Pvt. Ltd.		184,344.67	209,821.00	103,993.00		78,516.67
310.4	Annapurna Trading		7,569,322.49	7,972,771.00	8,717,323.00		8,313,874.49
	BANK LOAN		**80,230.00**				**79,630.00**
320.1	PQR Bank Overdraft		80,230.00	60,222.00	59,622.00		79,630.00
	NON-CURRENT LIABILITIES		**6,028,245.00**				**5,729,211.00**
330.1	Long term Loan		6,028,245.00	299,034.00			5,729,211.00
4	**EQUITY**		**89,872,220.00**				**93,179,933.00**
400.1	Share Capital		50,000,000.00				50,000,000.00
400.2	Retained Earning		39,872,220.00				39,872,220.00
5	**PROFIT AND LOSS**			**3,307,713.00**			**3,307,713.00**
	DIRECT EXPENSES			**110,811,639.80**			
500.1	Purchase			108,041,991.79			
500.2	Purchase Return				371,545.99		
500.3	Trade Discount			302,822.00			
500.4	Transportation			2,838,372.00			
	DIRECT INCOME				**120,163,596.80**		
	SALES				**120,163,596.80**		
600.1	Sales A/C				**120,585,868.80**		
600.2	Sales Returns			422,272.00			
	INDIRECT EXPENSES			**9,700,663.00**			
700.1	Bank Charge			4,927.00			
700.2	Cleaning Expenses.			5,291.00			
700.3	Commission			97,732.00			
700.4	Electricity Expenses			387,721.00			
700.5	Guest Entertainment			7,622.00			
700.6	Management Fee			250,311.00			
700.7	Telephone Expenses			30,811.00			

700.8	Travelling Allowance			15,828.00			
700.9	Water Expenses			30,181.00			
700.10	Depreciation			291,733.00			
700.11	Interest			8,211.00			
700.12	Interest (Od)			94,822.00			
700.13	Staff Operating Expenses			9,422.00			
700.14	Staff Dress			198,222.00			
700.15	Staff Salary			3,191,761.00			
700.16	Travelling Expenses			87,161.00			
700.17	Additional Tax Paid			40,221.00			
700.18	Business Promotion Expenses			922,721.00			
700.19	Consultancy Fee			16,950.00			
700.20	Fuel Expense			39,822.00			
700.21	House Rent			110,000.00			
700.22	Insurance Premium			3,018,221.00			
700.23	Internet Charge			10,000.00			
700.24	Loading & Unloading Charge			74,272.00			
700.25	Miscellaneous Expenses			9,222.00			
700.26	Office Expenses			63,222.00			
700.27	Postage/Fax			28,001.00			
700.28	Printing & Stationery.			40,922.00			
700.29	Repair & Maintenance			528,222.00			
700.30	Service Charge			87,111.00			
800	**INDIRECT INCOME**				**3,656,419.00**		
800.1	Miscellaneous Income				3,447,220.00		
800.2	Rounding A/C				7,082.00		
800.3	Target Incentive Income				202,117.00		

Note:

Stock balances do not appear in trial extracted from tally, as it is adjusted in purchase account.

ABC Pvt. Ltd.

FY 2075/76

Sales ledger

July 16, 2017 to July 16, 2018

Date	Particulars	Voucher Type	Voucher No.	Dr amount	Cr amount
18/07/2017	Others	Day Sales	1		1,698,333.00
18/07/2017	PYZ	Sales	2		125,000.00
18/07/2017	KBC	Sales	3		150,000.00
18/07/2017	NKU	Sales	4		125,000.00
23/07/2017	Pokhara Departmental Store	Sales	5		2,905,989.00
23/07/2017	Sagarmatha Enterprises	Sales	6		98,000.00
29/07/2017	Kathmandu Stores	Sales	7		102,233.00
04/08/2017	ABBS Retailers	Sales	8		2,100,832.00
04/08/2017	CKK	Sales	9		25,000.00
04/08/2017	PNP	Sales	10		100,000.00
04/08/2017	PPP	Sales	11		150,000.00
04/08/2017	KBC	Sales	12		98,000.00
04/08/2017	MS	Sales	13		102,000.00
04/08/2017	Kathmandu Stores	Sales	14		318,000.00
16/08/2017	Pokhara Departmental Store	Sales Return	1	150,843.00	0.00
20/08/2017	Others	Day Sales	15		1,073,844.00
20/08/2017	NPP	Sales	16		200,000.00
20/08/2017	BN	Sales	17		200,000.00
20/08/2017	PNA	Sales	18		200,000.00
22/08/2017	Others	Day Sales	19		310,000.00
23/08/2017	ABBS Retailers	Sales	20		3,638,333.00
23/08/2017	NBKS Stores	Sales	21		190,000.00
23/08/2017	Pokhara Departmental Store	Sales	22		4,099,382.00
25/08/2017	RK Suppliers	Sales	23		230,000.00
11/09/2017	Others	Day Sales	24		1,053,333.00
11/09/2017	XYZ shops	Sales	25		125,000.00
11/09/2017	RKP Traders	Sales	26		17,5000.00
13/09/2017	Others	Day Sales	27		9,002,220.00
13/09/2017	DCM Shopping Centre	Sales	28		160,000.00
13/09/2017	RKS Dept	Sales	29		120,000.00
24/09/2017	Others	Sales	30		341,233.00
24/09/2017	Cash sales	Sales	31		180,000.00
24/09/2017	Cash sales	Sales	32		290,000.00
24/09/2017	LMN Retails	Sales	33		200,000.00
14/10/2017	ABBS Retailers	Sales	34		2,929,383.00
14/10/2017	Kathmandu Stores	Sales	35		2,508,383.00
14/10/2017	Cash sales	Sales	36		420,000.00
26/10/2017	Pokhara Departmental Store	Sales	37		4,211,045.00

26/10/2017	SP Shops	Sales	38		130,899.00
26/10/2017	Nepal Varieties	Sales	39		109,000.00
26/10/2017	Others	Day Sales	40		4,100,000.00
11/11/2017	Kathmandu Stores	Sales	41		873,773.00
30/11/2017	Pokhara Departmental Store	Sales	42		7,636,233.00
06/12/2017	Others	Day Sales	43		882,222.00
14/12/2017	Others	Sales Return	2	87,505.00	0.00
14/12/2017	ABBS Retailers	Sales	44		1,983,733.00
14/12/2017	Cash sales	Sales	45		590,000.00
14/12/2017	Kathmandu Stores	Sales	46		494,844.00
14/12/2017	Cash sales	Sales	47		400,000.00
14/12/2017	Ram Naresh Shah	Sales	48		152,000.00
14/12/2017	Haribol Bhattarai	Sales	49		107,000.00
14/12/2017	Krishna Neupane	Sales	50		130,000.00
14/12/2017	Pokhara Departmental Store	Sales	51		2,355,223.00
14/12/2017	Cash sales	Sales	52		270,000.00
12/01/2018	Others	Sales Return	3	150,822.00	0.00
19/01/2018	Others	Day Sales	53		1,601,333.00
19/01/2018	PQR stores	Sales	54		200,000.00
28/01/2018	Kathmandu Stores	Sales	55		1,988,333.00
07/02/2018	ABBS Retailers	Sales	56		3,027,433.00
07/02/2018	Cash sales	Sales	57		90,800.00
17/02/2018	Pokhara Departmental Store	Sales	58		1,793,384.00
27/02/2018	Others	Day Sales	59		3,100,000.00
27/02/2018	Riu Stores	Sales	60		73,733.00
27/02/2018	Cash sales	Sales	61		75,000.00
27/02/2018	Krishna Murari S	Sales	62		135,000.00
28/02/2018	Others	Sales	63		1,020,333.00
27/02/2018	Kathmandu Stores	Sales	64		983,773.00
15/03/2018	Pokhara Departmental Store	Sales	65		2,479,118.80
20/03/2018	Pokhara Departmental Store	Sales	66		190,000.00
25/03/2018	Others	Day Sales	67		2,711,733.00
25/03/2018	Ram Shyam	Sales	68		100,000.00
25/03/2018	Hari Prabhu Stores	Sales	69		89,000.00
31/03/2018	Others	Day Sales	70		1,038,333.00
04/04/2018	ABBS Retailers	Sales	71		3,274,222.00
04/04/2018	Rajendra's Shop	Sales	72		160,000.00
04/04/2018	Sarswati Traders	Sales	73		164,000.00
04/04/2018	Pokhara Departmental Store	Sales	74		5,928,383.00
28/04/2018	Others	Day Sales	75		322,222.00
01/05/2018	Others	Day Sales	76		2,986,566.00
09/05/2018	Kathmandu Stores	Sales	77		1,593,873.00
21/05/2018	Pokhara Departmental Store	Sales	78		995,229.00
02/06/2018	ABBS Retailers	Sales	79		5,948,283.00
12/06/2018	Others	Day Sales	80		902,982.00

27/06/2018	Others	Sales Return	4	33,102.00	0.00
27/06/2018	Pokhara Departmental Store	Sales	81		3,280,283.00
05/07/2018	Others	Day Sales	82		838,383.00
05/07/2018	Bhaktapur Retails	Sales	83		290,000.00
12/06/2018	ABBS Retailers	Sales	84		2,463,883.00
12/06/2018	Others	Day Sales	85		330,000.00
12/06/2018	Manakamana Supplies	Sales	86		198,673.33
14/07/2018	Pokhara Departmental Store	Sales	87		3,883,723.00
15/07/2018	Pokhara Departmental Store	Sales	88		2,229,155.67
16/07/2018	Others	Day Sales	89		3,600,231.00
16/07/2018	SKS & Sons	Sales	90		120,000.00
16/07/2018	Madhu Stores	Sales	91		100,000.00
16/07/2018	Shrestha Enterprises	Sales	92		108,000.00
			Opening Balance :	**-**	**-**
			Current Total :	**422,272.00**	**120,585,868.80**
			Closing Balance :		**120,163,596.80**

ABC Pvt. Ltd.

FY 2075/76

Stock Ledger

July 16, 2017 to July 16, 2018

Particulars		Opening Balance			Inwards			Outwards			Closing Balance		
	Date	Quantity	Rate	Value	Quantity	Rate	Value	Quantity	Rate	Sale Value	Quantity	Rate	Value
CLOTHES ITEMS													
Item 1		2,500.00	399.00	997,500.00									
	16/07/2017				3,992.00	402.00	1,604,784.00						
	02/08/2017							623.00	402.00	250,446.00			
	04/08/2017							2,500.00	399.00	997,500.00			
	04/08/2017							2,000.00	402.00	804,000.00			
	06/12/2017							1,989.00	402.00	799,578.00			
	05/04/2018				2,500.00	400.00	1,000,000.00						
	15/07/2018							3.00	402.00	1,206.00			
	15/07/2018							2,000.00	400.00	800,000.00			
	15/07/2018				4,800.00	402.00	1,929,600.00						
	16/07/2018										500.00	400.00	1,206.00
	16/07/2018										4,800.00	402.00	1,929,600.00
Item 2		1,762.00	283.00	498,646.00									
	18/07/2017				5,345.00	286.00	1,528,670.00						
	20/08/2017							1,762.00	283.00	498,646.00			
	20/08/2017									572,000.00			

								2,000.00	286.00				
	25/03/2018							2,182.00	286.00	624,052.00			
	05/07/2018							801.00	286.00	229,086.00			
	16/07/2018										362.00	286.00	103,532.00
Item 3		2,112.00	369.00	779,328.00									
	29/07/2017							250.00	369.00	92,250.00			
	15/07/2017							1,168.00	369.00	430,992.00			
	16/07/2018										694.00	369.00	256,086.00
Item 4		3,303.00	323.00	1,066,869.00									
	16/07/2017				4,300.00	325.00	1,397,500.00						
	18/07/2017							3,303.00	323.00	1,066,869.00			
	18/07/2017							1,100.00	325.00	357,500.00			
	20/08/2017							2,030.00	325.00	659,750.00			
	27/01/2018				13,833.00	330.00	4,564,890.00						
	27/02/2018							1,170.00	325.00	380,250.00			
	27/02/2018							10,150.00	330.00	3,349,500.00			
	02/06/2018							1,366.00	330.00	450,780.00			
	16/07/2018										2,317.00	330.00	764,610.00
Item 5		1,988.00	212.00	421,456.00									
	14/10/2017							1,390.00	212.00	294,680.00			
	23/04/2018				2,503.00	215.00	538,145.00						

	25/03/2018							598.00	212.00	126,776.00			
	25/03/2018							2,192.00	215.00	471,280.00			
	10/04/2018				13,503.00	216.01	2,916,712.00						
	12/04/2018							561.00	216.01	121,099.99			
	28/04/2018							310.00	215.00	66,650.00			
	16/07/2018										1.00	215.00	215.00
											12,942.00	216.01	2,795,612.01
Item 6		1,922.00	289.00	555,458.00									
	14/10/2017							1,500.00	289.00	433,500.00			
	03/05/2018				4,233.00	293.00	1,240,269.00						
	02/06/2018							355.00	289.00	102,595.00			
	02/06/2018							3,189.00	293.00	934,377.00			
	28/04/2018							100.00	293.00	29,300.00			
	16/07/2018										1,011.00	293.00	295,955.00
Item 7		3,022.00	219.00	661,818.00									
	31/03/2018							2,189.00	219.00	479,391.00			
	28/04/2018							830.00	219.00	181,770.00			
	16/07/2018										3.00	219.00	657.00
FOOD ITEMS													
Item 8		12,513.00	193.00	2,415,041.00									
	23/08/2017												

								12,000.00	193.00	2,316,000.00			
	02/09/2017				14,933.00	194.00	2,897,002.00						
	13/09/2017							513.00	193.00	99,009.00			
	13/09/2017							9,900.00	194.00	1,920,600.00			
	01/01/2018				18,233.00	199.00	3,628,367.00						
	25/03/2018							3,298.00	194.00	639,812.00			
	31/03/2018							1,735.00	194.00	336,590.00			
	01/05/2018							13,700.00	199.00	2,726,300.00			
	03/05/2018				380.00	199.00	75,620.00						
	12/06/2018							4,189.00	199.00	833,611.00			
	05/07/2018							340.00	199.00	67,660.00			
	16/07/2018										384.00	199.00	76,448.00
Item 9		20,122.00	222.00	4,467,084.00									
	18/07/2017				40,222.00	228.00	9,170,616.00						
	23/07/2017							12,890.00	222.00	2,861,580.00			
	13/09/2017							7,232.00	222.00	1,605,504.00			
	30/11/2017							17,000.00	228.00	3,876,000.00			
	30/11/2017							22,000.00	228.00	5,016,000.00			
	31/03/2018							580.00	228.00	132,240.00			
	16/07/2018							560.00	228.00	127,680.00			
	16/07/2018										82.00	228.00	18,696.00

Item 10		12,020.00	188.00	2,259,760.00									
	18/07/2017				19,333.00	189.00	3,653,937.00						
	04/08/2017							4,170.00	188.00	783,960.00			
	13/09/2017							7,850.00	188.00	1,475,800.00			
	13/09/2017							13,940.00	189.00	2,634,660.00			
	14/12/2017							5,000.00	189.00	945,000.00			
	31/03/2018				23,922.00	193.00	4,616,946.00						
	04/04/2018							1,030.00	193.00	198,790.00			
	09/05/2018							7,510.00	193.00	1,449,430.00			
	21/05/2018							4,680.00	193.00	903,240.00			
	02/06/2018							8,174.00	193.00	1,577,582.00			
	16/07/2018							529.00	193.00	102,097.00			
	16/07/2018										2,392.00	193.00	460,084.00
Item 11		8,399.00	333.00	2,796,867.00									
	23/08/2017							8,250.00	333.00	2,747,250.00			
	12/12/2017				17,222.00	336.00	5,786,592.00						
	14/12/2017							149.00	333.00	49,617.00			
	14/12/2017							3,056.00	336.00	1,026,816.00			
	12/01/2018				375.00	336.00	126,000.00						
	15/03/2018							4,040.00	336.00	1,357,440.00			
	04/04/2018												

								10,119.00	336.00	3,399,984.00			
	16/07/2018										382.00	336.00	128,352.00
Item 12		10,135.00	209.00	2,118,215.00									
	24/09/2017							4,424.00	209.00	924,616.00			
	26/10/2017							5,030.00	209.00	1,051,270.00			
	10/11/2017				24,002.00	210.00	5,040,420.00						
	11/11/2017							681.00	209.00	142,329.00			
	11/11/2017							3,130.00	210.00	657,300.00			
	30/11/2017							1,265.00	210.00	265,650.00			
	10/12/2017				23,022.00	220.00	5,064,840.00						
	14/12/2017							6,585.00	210.00	1,382,850.00		1,023.81	
	28/01/2018							7,723.00	210.00	1,621,830.00			
	28/01/2018							985.00	220.00	216,700.00			
	25/03/2018							3,800.00	220.00	836,000.00			
	02/06/2018							12,763.00	220.00	2,807,860.00			
	16/07/2018										10,773.00	220.00	2,317,070.00
Item 13		19,820.00	399.00	7,908,180.00									
	14/10/2017							2,699.00	399.00	1,076,901.00			
	26/10/2017							7,255.00	399.00	2,894,745.00			
	02/11/2017				49,220.00	430.00	21,164,600.00						
	14/12/2017							5,996.00	399.00	2,392,404.00			

	19/01/2018							3,870.00	399.00	1,544,130.00			
	19/01/2018							230.00	430.00	98,900.00			
	23/01/2018												
	17/02/2018							3,880.00	430.00	1,668,400.00			
	28/02/2018							2,180.00	430.00	937,400.00			
	27/06/2018							7,290.00	430.00	3,134,700.00			
	27/06/2018				74.00	430.00	31,820.00						
	05/07/2018							1,714.00	430.00	737,020.00			
	16/07/2018							5,960.00	430.00	2,562,800.00			
	15/07/2018							1,840.00	430.00	791,200.00			
	16/07/2018							4,660.00	430.00	2,003,800.00			
	16/07/2018										21,540.00	430.00	9,262,200.00
Item 14		18,644.00	169.00	3,150,836.00									
	23/08/2017							6,200.00	169.00	1,047,800.00			
	11/09/2017							6,980.00	169.00	1,179,620.00			
	30/11/2017							2,000.00	169.00	338,000.00			
	02/02/2018				44,100.00	181.00	7,982,100.00						
	23/05/2018				25,154.35	179.00	4,502,628.00						
	26/06/2018							17,327.41	181.00	3,136,260.36			
	26/06/2018							6,000.00	181.00	1,086,000.00			
	27/06/2018							2,053.00	181.00	371,545.99			

	16/07/2018										18,719.59	181.00	3,388,246.64
	16/07/2018										28,618.35	179.00	5,122,684.00
ELECTRONIC AND OTHER ITEMS													
Item 15		1,400.00	500.00	700,000.00									
	14/08/2017				1,982.00	505	1,000,910.00						
	23/08/2017							1,400.00	500.00	700,000.00			
	23/08/2017							1,600.00	505.00	808,000.00			
	25/10/2017				3,500.00	510.00	1,785,000.00						
	04/04/2018							382.00	505.00	192,910.00			
	04/04/2018							3,400.00	510.00	1,734,000.00			
	16/07/2018										100.00	510.00	51,000.00
Item 16		1,200.00	489.00	586,800.00									
	02/11/2017				15,100.00	485.00	7,323,500.00						
	07/02/2018							1,200.00	489.00	586,800.00			
	07/02/2018							1,010.00	485.00	489,850.00			
	15/03/2018							1,860.00	485.00	902,100.00			
	14/07/2018							6,960.00	485.00	3,375,600.00			
	16/07/2018							4,982.00	485.00	2,416,270.00			
	16/06/2018							175.00	485.00	84,875.00			
	16/07/2018										113.00	485.00	54,805.00

Item 17		1,899.00	382.00	725,418.00									
	14/06/2017				4,500.00	385.00	1,732,500.00						
	14/10/2017							1,899.00	382.00	725,418.00			
	14/10/2017							1,400.00	385.00	539,000.00			
	04/04/2018							2,600.00	385.00	1,001,000.00			
	14/07/2018							420.00	385.00	161,700.00			
	16/07/2018										80.00	385.00	30,800.00
Item 18		1,982.00	293.00	580,726.00									
	12/12/2017				4,408.00	295.02	1,300,387.79						
	07/02/2018							1,982.00	293.00	580,726.00			
	07/02/2018							4,000.00	295.02	1,180,060.00			
	16/07/2018										408.00	295.02	120,327.79
Item 19		1,100.00	423.00	465,300.00									
	08/08/2017				5,983.00	422.00	2,524,826.00						
	16/08/2017				357.00	423.00	150,843.00						
	14/10/2017							1,100.00	423.00	465,300.00			
	14/10/2017							4,070.00	422.00	1,717,540.00			
	29/01/2018				5,050.00	425.00	2,146,250.00						
	18/02/2018							1,000.00	422.00	422,000.00			
	15/03/2018							425.00	422.00	179,350.00			
	04/04/2018									205,936.00			

								488.00	422.00				
	04/04/2018							357.00	423.00	151,011.00			
	04/04/2018							68.00	425.00	28,900.00			
	04/04/2018							4,010.00	425.00	1,704,250.00			
	16/07/2018										972.00	425.00	262,089.00
Grand Total				**33,155,302.00**			**108,426,274.79**			**114,076,703.33**			**27,440,275.44**

सारभूतताको निर्धारण (Assessment of Materiality)

सेवाग्राहीको नाम : ए.बि.सी. प्राइभेट लिमिटेड
कार्य शिर्षक : वैद्यानिक लेखापरीक्षण
अवधी : २०७४/७५

सारभूतताको निर्धारण (प्रदर्शनको सारभूतता Performance materiality)

उद्देश्य :
वित्तीय विवरण समग्रकोलागि सारभूतताको, प्रदर्शनको सारभूतता र सारभूतताको मापदण्ड (benchmark) निर्धारण गर्ने, जसले गर्दा वित्तीय विवरणमा हुन सक्ने सारभूत गलत प्रस्तुतीको जोखिम स्वीकार्य स्तरसम्म कम गर्न सकिन्छ ।

क) समग्र सारभूतता :

उपलब्ध मापदण्डहरु (Benchmarks)
आम्दानी : रु.१२०,१६३,५९६.८०
मुनाफा : रु.३,३०७,७१३
खुद सम्पत्ति : रु. १४६,९२८,२८८.८०

यस लेखापरीक्षणकालागि माथिकै मापदण्ड छनौट गरी समग्र सारभूतता गणना निम्नानुसार गरिएकोछ :

आम्दानीको १%: रु.१२,०१,६३५.९६
मुनाफाको १०%: रु.३३०,७७१.३०
खुद सम्पत्तिको २%: रु.२९,३८,५६५.७८

माथिको गणनालाई विष्लेषण गर्दा:
यो एक प्राइभेट लिमिटेड ट्रेडिंग कम्पनी भएकोले मुनाफाको मापदण्डलाई प्रयोग गर्दा सारभूतता सबै भन्दा उचित रहने हुदाँ, सोहि रकमनै (Round Off गरि, रु. ३३०,००० लाई समग्र सारभूतताको स्तर मानिएको छ ।

ख) प्रदर्शनको सारभूतता (Performance Materiality)

सम्रग सारभूतताको प्रतिशत	:	**मुनाफाको १० %**
लेखापरीक्षकले निरधारण गरेको प्रदर्शनको सारभूतता -मध्यम जोखिमस्तर निर्धारण गरेकोले प्रदर्शनको सारभूतता समग्र सारभूतताको ६२.५%	:	**रु.२०६,२५०.००** (३३०,०००X६२.५%)
समग्र सारभूतताको प्रतिशत भन्दाकम भएपनि पूर्ण जाँचका लागि छनौट गर्ने आधारा	:	**सम्बद्ध व्यक्तिसंगको कारोवार भएकोले**

नमूना आकार गणना/ लेखापरीक्षण तरिका (Sample selection and audit approach) :

सेवाग्राहीको नाम : ए.बि.सी. प्राइभेट लिमिटेड
कार्य शिर्षक : वैद्यानिक लेखापरीक्षण
अवधी : २०७४/७५

नमूना आकार गणना/ लेखापरीक्षण तरिका

सम्बद्ध व्यक्तिसँगको कारोबार मुख्य शिर्षक (Key item) भएकाले यसकालागि १००% जाँच गरिने छ, त्यसैले उक्त व्यक्तिसँगको कारोबार यस नमूनाको छनौटको गणानामा समावेश गरिएको छैन ।

बाँकी (residual population) रहेकाहरुलाई जोखिमको कारकको प्रयोग गरि निम्न बमोजिम गणना गरिएको छ ।

ले.प. कार्यबिधि	आन्तरिक नियन्त्रणमा आश्वस्तता	बिश्लेषणात्मक कार्यबिधिमा आश्वस्तता	बासलात उच्च जोखिम	बासलात मध्यम जोखिम	बासलात न्यून जोखिम	आय बिबरण उच्च जोखिम	आय बिबरण मध्य जोखिम	आय बिबरण न्यून जोखिम
सारवान् जाँच	छैन	छ	१.७	१.२	०.८	०.८	०.६	०.४

प्रकृति	जेखिमस्तर	ले.प. तरिका	आन्तरिक नियन्त्रणमा आश्वस्तता	बिश्लेषणात्मक कार्यबिधिमा आश्वस्तता	जम्मा कारोबार संख्या	परीक्षण गर्ने कारोवारको संख्या
मुख्य item (सारभूतताको स्तरभन्दा बढि)	मध्यम	१०० % जाँच	छैन	छ	३३	सबै ३३ वटा कारोवार
सम्बद्ध व्यक्तिसँग बिक्री	उच्च	१०० % जाँच	छैन	छ	१३	सबै १३ वटा
सम्रग सारभूतताको बिक्रि र प्रदर्शनको सारभूतताको बिचको बिक्रि	मध्यम	१०० % जाँच	छैन	छ	८	सबै ८ वटा
अन्य बिक्री (प्रदर्शनको सारभूतताको स्तरभन्दा कमको बिक्रि)	मध्यम	सारवान जाँच	छैन	छ	३८	९ #
कुल कारोबार					**९२**	**६३**

नोट : सम्बद्ध व्यक्तिसँगको कारोबारमा १३ वटा भौचर जारि गरिएको छ, तर भौचर नं ६६ अनुसार बिक्रि रु.१९०,००० रहेको छ । सो बिक्रि प्रदर्शन सारभूतताको स्तरभन्दा कमको रहेपनि सम्बद्ध व्यक्तिसँगको कारोबार भएकै कारणले सोको सत प्रतिशत जाँच गरिने छ ।

बिक्रि बिश्लेषण:

विवरण	संख्या वा रकम	प्रतिशत
पोखरा डिपार्टमेन्टल स्टोरलाई बिक्रि कारोबार लेखांकान गरेको भौचर	१३	१४.१३
मुख्य item (सारभूतताको स्तरभन्दा बढि)	३३	३५.८७
सम्रग सारभूतताको बिक्रि र प्रदर्शनको सारभूतताको बिचको बिक्रि	८	८.७०
बाँकी बिक्रि (Residual population)	३८	४१.३०
जम्मा बिक्रि भौचर संख्या	**९२**	**१००**
पोखरा डिपार्टमेन्टल स्टोरलाई बिक्रि कारोबार लेखांकान गरेको भौचर	४१,८३६,३०५.४७	३४.८२
मुख्य item	७१,१७०,१६०.००	५९.२३
सम्रग सारभूतताको बिक्रि र प्रदर्शनको सारभूतताको बिचको बिक्रि	२,३६०,२२२.००	१.९६
बाँकी बिक्रि	४,७९६,९०९.३३	३.९९
जम्मा बिक्रि रकम	**१२०,१६३५९६.८०**	**१००**

बाँकी बिक्रिमध्ये नमूना छनौट

नमूना आकार = (बाँकी बिक्रि / सारभूतताको स्तर) * जोखिमको स्तर

= (४,७९६,९०९.३३ / ३३०,०००) * ०.६

= ८.७२

= ९

*नोट : बाँकी बिक्रि (Residual population) = (**कुल संख्या -** मुख्य item **-** सम्बद्ध व्यक्तिसँगको कारोबार)*

नमूना छनौटको निष्कर्ष :

जम्मा ९२ बिक्रि भौचर मध्ये, १३, ३३, ८ र ९ गरेर ६३ वटा भौचरको सारवान जाँच गर्ने ।

नमूना छनौटका लागि यादृच्छिक छनौट (random sampling) बिधिलाई अवलम्बन गरिएको छ । जसका लागि हामीले excel को Randbetween भन्ने सूत्रको प्रयोग गर्न सक्छौ । यसको नमूना निम्न दिइएको छ ।

RANDOM NO.	Particulars	Voucher Type	Voucher No.	Dr amount	Cr amount
1	PYZ	Sales	2		125,000.00
2	KBC	Sales	3		150,000.00
3	NKU	Sales	4		125,000.00
4	Sagarmatha Enterprises	Sales	6		98,000.00
5	Kathmandu Stores	Sales	7		102,233.00
6	CKK	Sales	9		25,000.00
7	PNP	Sales	10		100,000.00
8	PPP	Sales	11		150,000.00
9	KBC	Sales	12		98,000.00
10	MS	Sales	13		102,000.00
11	NPP	Sales	16		200,000.00
12	BN	Sales	17		200,000.00
13	PNA	Sales	18		200,000.00
14	NBKS Stores	Sales	21		190,000.00
15	XYZ shops	Sales	25		125,000.00
16	RKP Traders	Sales	26		175,000.00
17	DCM Shopping Centre	Sales	28		160,000.00
18	RKS Dept	Sales	29		120,000.00
19	Cash sales	Sales	31		180,000.00
20	LMN Retails	Sales	33		200,000.00
21	SP Shops	Sales	38		130,899.00
22	Nepal Varieties	Sales	39		109,000.00
23	Ram Naresh Shah	Sales	48		152,000.00
24	Haribol Bhattarai	Sales	49		107,000.00
25	Krishna Neupane	Sales	50		130,000.00
26	PQR stores	Sales	54		200,000.00
27	Cash sales	Sales	57		90,800.00
28	Riu Stores	Sales	60		73,733.00
29	Cash sales	Sales	61		75,000.00
30	Krishna Murari S	Sales	62		135,000.00
31	Ram Shyam	Sales	68		100,000.00
32	Hari Prabhu Stores	Sales	69		89,000.00
33	Rajendra's Shop	Sales	72		160,000.00
34	Sarswati Traders	Sales	73		164,000.00
35	Manakamana Supplies	Sales	86		198,673.33
36	SKS & Sons	Sales	90		120,000.00
37	Madhu Stores	Sales	91		100,000.00

Random no. generation

33
31
30
6
11
12
4
19
17

38	Shrestha Enterprises	Sales	92		108,000.00

उपरोक्तानुसार नमूना छनौटमा ६, ९, १६, १७, २८, ३१, ६२, ६८ र ७२, नम्बरका भौचरहरु परेका छन् ।

तयार गर्नेको नाम : कखगघ
मिति : २०७५।

समीक्षा गर्नेको नाम : एक्स वाई जेड
मिति : २०७५।